

Verlies aan hele bieten, hier 4,5 ton per hectare. In dit geval veroorzaakt door overlopen van de opvoerband.

Zeven tips voor een maximale oogst van suikerbieten

Oogst wat gegroeid is!

Het is de kunst om de suikeropbrengst die in het veld staat maximaal te leveren aan de suikerfabriek. Met minimale overige tarra: grond en andere ongerechtigheden. Blad en scalpjes horen in ieder geval niet in de bietenhoop. Ze zijn nadelig in de bewaring en tellen als tarra.

Waarop kan de teler letten bij de oogst? De IRS top-7:

1 Kies een gunstig rooimoment
Rooien onder gunstige omstandigheden heeft veel voordelen: minder tarra, het is beter voor de grond, beter voor de machines en het werkt vlotter en prettiger. Het betekent niet altijd eerder rooien. In het IRS SUSY-project rooiden toptelers onder betere omstandigheden. En opvallend: gemiddeld drie dagen later bij een gelijke leverdatum!

2 Communicatie
De meeste bieten worden door de loonwerker gerooid. Alleen door goed samenspel van teler, loonwerker en chauffeur is een topprestatie te leveren. De teler kan veel doen: een vlak zaai-bed, een gelijkmatig plantbestand, voldoende ruime zaai-afstand en een goed oogstmoment. De loonwerker zorgt voor een goede machine en een deskundige chauffeur. De chauffeur haalt het beste uit de rooier en oogst wat gegroeid is. Goed samenspel tussen teler en

chauffeur levert meer rendement op dan een discussie over het laatste tientje van het rooiertarief. Door verschil in ras, bietgroei, grondsoort, gewasregelmaat en rooiomstandigheden, verlangt ieder perceel een eigen optimale instelling van de rooier. Neem met de chauffeur de oogstkwaliteit door tijdens het rooien. Het schouwen van 100 bieten is een goede beoordelingsmethode. U kunt de bietverliezen uitrekenen met de Betakwik module Bietverliezen op de website van het IRS (www.irs.nl). Zeg er iets van als het geleverde rooiwerk goed is en natuurlijk ook als het beter kan. De chauffeur kan daarmee direct de rooier aanpassen voor perfect rooiwerk.

3 Alle blad verwijderd?
Het motto is 'Wel kop, geen blad'. Kop niet te diep, maar verwijder wel al het blad. Te veel bladresten betekent extra bewaarverliezen en tarra; te diep koppen geeft bietverlies en extra bewaarverliezen. Het IRS

adviseert de suikerbieten zo te ontbladeren en te koppen dat maximaal 5 procent bladsteelresten langer dan 2 centimeter heeft en maximaal 5 procent te diep is gekopt. Beoordeel tijdens het rooien samen met de chauffeur het kopwerk. En vind samen de beste instelling voor uw perceel.

4 Bietvriendelijk reinigen
Beperk directe verliezen van puntbreuk en extra bewaarverliezen door beschadiging. Puntverliezen zijn sterk afhankelijk van de machineafstelling. Puntbreuk is deels onvermijdbaar vanwege het streven om de grondtarra te beperken, maar is vaak hoger dan nodig. De belangrijkste oorzaken zijn te intensief reinigen en te hoge toerentallen van de zonnen in relatie tot de omstandigheden. Bij puntbreuk door droge, harde grond is het advies: dieper rooien. Met gerichte aandacht is puntbreuk en bietbeschadiging fors te beperken. Controleer dit tijdens het rooien. ►

5 Het op verlies van hele bieten

Jaarlijks blijven in Nederland meer dan 1.000 vrachtwagens aan hele bieten achter in het veld. Het is jammer dat zoveel gegroeide suiker verloren gaat in het veld en niet wordt omgezet in bietengeld. Gemiddeld zijn de verliezen aan hele bieten een halve ton per hectare, met uitschieters tot vier ton per hectare!

Belangrijkste oorzaken zijn:

- het niet goed aansluiten van rooien en zaaien;
- het verkeerd doorsteken van het perceel;
- technische oorzaken zoals wegspringen bij de scharen, de aansluiting tussen scharen en zonnen, overlopen van de opvoerband en lekken in de machine door slijtage en breuk van spijlen.

Gelukkig zijn de grootste lekken snel te vinden en te verhelpen. De volhouder vindt ook de laatste lekken. Wijs de chauffeur erop als u morsbieten ziet. Hij kan het verhelpen. Precies rijden bij het lossen voorkomt ook morsbieten.

6 Spaar de bodemstructuur voor de volgende teelt

De bodemstructuur wordt niet beter door het rijden over het land. Ook met de beste techniek/banden blijft het advies om onder gunstige omstandigheden te rijden en niet meer dan strikt nodig. Brede banden en rupsen zijn geen vrijbrief om onder alle omstandigheden te rooien. Dat lukt wel met zelfrijders, maar gaat ten koste van de bodemstructuur. Lossen van de bunkerrooier op het kopeinde beperkt de structuurschade door kipperbanden op het perceel. Het bijbehorende capaciteitsverlies (ongeveer 3,5 minuut per hectare) is te overzien. Steeds meer telers gebruiken een smalle strook van het perceel voor het transport; de structuur blijft daardoor beter op de rest van het perceel. De 'rijstroken' worden extra diep bewerkt zodat de structuur zich kan herstellen.

Goed ontbladerd (links) en goed gekopt (rechts; met een snijvlak ter grootte van een 2 Euro munt).

'Sneeuw' onder de rooier kost geld. De extra puntbreuk is dan hoog, in dit voorbeeld 113 euro per hectare. Oorzaak: te intensieve reiniging. Gevolg: onnodig veel puntbreuk en bietbeschadiging. Oplossing: ter plekke afstelling aanpassen.

7 Blijf attent tot de ligplaats

Bij het transport van rooier tot opslag kan nog een deel van de zorgvuldig gerooide bieten verloren gaan. Puntbreuk treedt op bij het lossen in de kipper, vooral bij te grote valhoogtes. Rustig tegen de hoop rijden en daarna kiepen, voorkomt onnodig 'plat rijden' van bieten. Veel van de kleine brokstukken gaan verloren bij het laden van de bieten naar de

fabriek. De extra beschadigde bieten verhogen de bewaarverliezen. **In AkkerMagazine van 9 oktober komt een artikel over bewaring.**

De extra aandacht tijdens het rooien rendeert en is de beste beloning van alle inspanningen tijdens het seizoen. Het is net als bij wielrennen: de beloning voor het harde werken onderweg komt pas echt door extra attent te reageren tot op de finishlijn. ■

14 oktober Beet Europe in Lelystad

Op 14 oktober is in Lelystad de eerste editie van Beet Europe. Dit is een nieuw concept voor de internationale bietenrooidemonstraties. Beet Europe is elke twee jaar in een ander Europees land. Het hart is een grote internationale rooidemonstratie met test. Alle deelnemende rooiers worden vooraf uitgebreid getest, onder andere op rooikwaliteit (kopwerk, puntbreuk, bietverliezen) en grondtarra. Alle wiellasten worden gewogen bij volle en lege bunker. Ook worden bieten bewaard van alle rooiers. Dit om het effect op langdurige bewaring (acht weken) te weten te komen. De organisatie (IRS, Suiker Unie, Cosun en Wageningen UR - PPO) heeft dit evenement gecombineerd met relevante ontwikkelingen voor teelt, oogst, transport en bewaring. Een groot aantal bedrijven en organisaties toont de nieuwste ontwikkelingen, trends en innovaties. Een unieke kans om dit allemaal zelf te zien en te ervaren. Voor telers, loonwerkers en anderen in de bietsuikerketen is het ook een mooie gelegenheid om op nieuwe ideeën te komen, de nieuwste informatie te verkrijgen, nieuwe contacten te leggen en ervaringen uit te wisselen. Kortom: een niet te missen evenement voor iedereen betrokken bij de bietsuikersector.

Volg de actualiteiten van Beet Europe op www.beeteurope2010.com